

Tlačová správa

Luxemburg 12. júla 2018

Preventívna časť Paktu stability a rastu: podľa audítorov EÚ Komisia nezabezpečila, aby sa splnil hlavný cieľ nariadenia

Pri stanovovaní pravidiel vykonávania, ako aj pri individuálnych rozhodnutiach Európska komisia využívala diskrečné právomoci vo veľmi veľkej miere s cieľom znížiť požiadavky na úpravu. Nevenovala preto potrebnú dôležitosť tomu, aby sa dosiahol hlavný cieľ nariadenia o preventívnej časti, konštatuje Európsky dvor audítorov. Vyvoláva to znepokojenie najmä v prípade niekoľkých členských štátov s vysokým pomerom dlhu, čo by mohlo vyvolať obavy na trhu v súvislosti s ich fiškálnou udržateľnosťou v ďalšej recesii.

Pakt stability a rastu (PSR) je súbor pravidiel, ktorými sa má zaistiť, aby členské štáty EÚ dobre spravovali verejné financie a koordinovali svoje fiškálne politiky, vzhľadom na to, že fiškálna kríza v jednom členskom štáte by mohla spôsobiť problémy pre iné členské štáty. PSR tvoria tieto dva prvky: 1) známa „nápravná časť“ alebo postup pri nadmernom deficite, ktorá sa zameriava na zníženie celkového deficitu pod 3% HDP, a 2) menej známa „preventívna časť“, v rámci ktorej sa od členských štátov vyžaduje, aby sa ich štrukturálne rozpočtové saldá (t. j. s výnimkou vplyvu hospodárskych cyklov) zosúladi s cieľmi pre jednotlivé krajiny známymi ako „strednodobé ciele“.

Hlavným cieľom nariadenia o preventívnej časti je, aby členské štáty mohli dosiahnuť primerane rýchlu konvergenciu smerom k strednodobým cieľom. Dosiahnutím strednodobého cieľa by sa zabezpečili dve veci: 1) aby mali členské štáty priestor na manévrowanie počas recesií a 2) aby sa pomery dlhu vo veľmi zadlžených členských štátoch znížili smerom k hranici stanovenej v zmluve. Pravidlá vykonávania a precedensy stanovené Komisiou nezabezpečujú plnenie týchto cieľov v primeranom časovom rámci, dokonca ani za normálnych ekonomických podmienok.

„Ustanovenia o flexibilitate zavedené Komisiou nie sú časovo ohraničené krízovým obdobím a v praxi boli posunuté príliš ďaleko“, uviedol Neven Mates, člen Európskeho dvora audítorov zodpovedný za správu. „V dôsledku toho v období oživenia a expanzie (2014 – 2018) sa ich štrukturálne saldá v niekoľkých vysoko zadlžených krajinách buď odklonili od ich strednodobých cieľov, alebo k nim smerovali takým pomalým tempom, že sa ani zďaleka nepodarí zabezpečiť podstatné zlepšenie pred ďalšou recesiou.

Audítori tiež zistili, že príspevky na štrukturálnu reformu nezodpovedajú skutočným rozpočtovým nákladom na tieto reformy a že Komisia ich namiesto toho používa ako „stimulačný nástroj“. Tento postup nie je podporovaný v rámci nariadenia o preventívnej časti. Navyše doložka o investíciách nezabezpečuje

Účelom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body osobitnej správy Európskeho dvora audítorov.

Úplné znenie správy je uverejnené na webovej stránke www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – hovorca

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – tlačový tajomník

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

zvýšenie pomeru verejných investícií k HDP v roku, na ktorý je schválené takéto zvýšenie: vyžaduje nárast len v nominálnej hodnote. Okrem toho umožňuje zvýšenie výdavkov nesúvisiacich s investíciami v nasledujúcich rokoch. Táto situácia vedie k niekoľkoročným oneskoreniam, pokiaľ ide o plnenie strednodobých cieľov.

Dôveryhodnosť preventívnej časti bola ešte viac narušená vývojom v nápravnej časti, ktorá sa plní takým spôsobom, že jej požiadavky možno v plnej miere splniť len prostredníctvom cyklického oživenia. Preto členské štáty, na ktoré sa vzťahuje postup pri nadmernom deficite, nemusia spĺňať požiadavky na zlepšenie štrukturálnych sald, ktoré by inak museli dodržiavať, ak by sa na ne vzťahovala preventívna časť.

Audítori napokon zistili, že príslušné odporúčania pre jednotlivé krajiny prijaté Radou dostatočne nevysvetľujú dôvody fiškálnych úprav alebo riziká, ak ich členské štáty neplnia.

Audítori predložili viaceré odporúčania na sprísnenie tohto systému koordinovaným spôsobom, vrátane týchto:

- Komisia by mala vyriešiť otázku pretrvávajúcich odchýlok od požadovaného postupu úprav v nasledujúcich rokoch;
- Mala by zabezpečiť, aby členské štáty dosiahli svoje strednodobé rozpočtové ciele v primeranej lehote a sprísniť pravidlá pre vysoko zadlžené členské štáty;
- Príspevok na reformu by sa mal vzťahovať len na priame náklady súvisiace s reformami a príspevok na nezvyčajné udalosti by sa podobne mal vzťahovať len na priame náklady. Príspevok na investície by nemal umožňovať zvýšenie výdavkov nesúvisiacich s investíciami v nasledujúcich rokoch;
- Požiadavky na úpravu v rámci nápravnej a preventívnej časti by sa mali harmonizovať: Požiadavky na úpravu v rámci nápravnej časti by nemali byť slabšie ako požiadavky v rámci preventívnej časti.
- Odporúčania pre jednotlivé krajiny by mali obsahovať explicitné požiadavky s jasnejším vysvetlením dôvodov a rizík vyplývajúcich z ich nevykonania.
- Komisia by mala zabezpečiť, aby programy stability a konvergenčné programy členských štátov obsahovali viac informácií o príjmových a výdavkových opatreniach.

Napokon audítori sa domnievajú, že v súčasnosti platné právne predpisy poskytujú Komisii priestor na vyriešenie všetkých našich odporúčaní vzhľadom na to, že hlavný cieľ nariadenia by mal mať prednosť pred možnosťami flexibility.

Poznámka pre redaktorov

Pakt stability a rastu bol vytvorený v roku 1997 a reformovaný v roku 2005 a 2011. Je to dohoda záväzná pre všetky členské štáty EÚ, pokiaľ ide o vykonávanie ustanovení Maastrichtskej zmluvy týkajúcich sa udržateľnosti fiškálnych politík členských štátov. Dôvodom dohľadu je skutočnosť, že fiškálne politiky jednej krajiny môžu mať nepriaznivý vplyv na iné krajiny, čo je zvlášť výrazné v menových úniách.

EDA prezentuje svoje osobitné správy Európskemu parlamentu a Rade EÚ, ako aj iným zainteresovaným stranám, napríklad národným parlamentom, subjektom z oblasti priemyslu a zástupcom občianskej spoločnosti.

Osobitná správa č. 18/2018 „Plní sa hlavný cieľ preventívnej časti Paktu stability a rastu?“ je dostupná na webovej stránke EDA (eca.europa.eu) v 23 jazykoch EÚ.